

Zasady systemu kontroli wewnętrznej w Hexa Banku Spółdzielczym:

a) cele systemu kontroli wewnętrznej

Cele systemu kontroli wewnętrznej funkcjonującego w Banku to, zgodnie z przepisami ustawy – Prawo bankowe (art. 9c ust. 1) zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

b) rola Komitetu Audytu, Rady Nadzorczej, Zarządu Banku,

Do obowiązków Rady Nadzorczej należy nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza:

- 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków, przez Zarząd, dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 2) zatwierdza Politykę zgodności Banku;
- 3) nie rzadziej niż raz w roku ocenia adekwatność i skuteczność systemu kontroli wewnętrznej, w tym, funkcji kontroli oraz Komórki do spraw zgodności w Banku, która przesyłana jest do Spółdzielni SOZ BPS
- 4) raz do roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności.

Rada Nadzorcza powołuje zgodnie z przepisami prawa Komitet audytu, któremu zleca bieżące monitorowanie i opiniowanie systemu kontroli wewnętrznej, w tym monitorowanie informacji na temat nieprawidłowości krytycznych i znaczących zidentyfikowanych w ramach niezależnego monitorowania oraz informacji na temat statusu realizacji środków naprawczych i dyscyplinujących w tym zakresie, skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz wielkości i profilu ryzyka braku zgodności.

Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych i stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej oraz zapewnienie niezależności odpowiednich komórek. Dodatkowo, w razie konieczności, określa zakres działań jaki jest niezbędny do podjęcia w celu usunięcia nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli

wewnętrznej. Nie rzadziej niż raz w roku Zarząd informuje Radę Nadzorczą o sposobie realizacji systemu kontroli wewnętrznej w Banku. Zarząd Banku zapewnia funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej w podmiotach zależnych.

W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:

- 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
- 2) odpowiada za opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;
- 3) ustanawia kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, a następnie przedstawia je Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia.
- 4) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu polityki zgodności, Zarząd podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.

c) przyjęty schemat organizacji trzech linii obrony w ramach struktury organizacyjnej banku,

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach:

1. *Na pierwszy poziom* składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, w tym stosowanie przez pracowników mechanizmów kontroli ryzyka, a także dokonywanie w ramach obowiązków służbowych pracowników poziomego monitorowania (w ramach pierwszego poziomu) przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez ich weryfikację lub testowanie,
2. *Na drugi poziom* składa się co najmniej:
 - 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem, o którym mowa w ust. 2),
 - 2) działalność komórki do spraw zgodności,
Pracownicy komórek Banku na drugim poziomie w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych poprzez monitorowanie pionowe (weryfikacja lub testowanie pierwszego poziomu przez poziom drugi) i monitorowanie poziome (weryfikacja lub testowanie poziome na drugim poziomie).
3. *Na trzeci poziom* składa się działalność audytu wewnętrznego, który realizowany jest przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Audyt wewnętrzny podlega organizacyjnie Prezesowi Zarządu SSOZ i funkcjonalnie Radzie Nadzorczej SSOZ i tylko te jednostki są odpowiedzialne za dokonywanie oceny skuteczności i efektywności 3 poziomu kontroli.

d) funkcja kontroli,

Funkcja kontroli ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje ona stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji. Na funkcję kontroli składają się:

- 1) mechanizmy kontrolne,
- 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych,
- 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie działania funkcji kontroli odpowiada Zarząd Banku. Natomiast nadzór oraz dokonywaniem rocznej oceny funkcji kontroli dokonywany jest przez Radę Nadzorczą.

e) umiejscowienie, zakres zadań, niezależność Komórki do spraw zgodności i stanowiska Audytu Wewnętrznego,

Stanowisko audytu wewnętrznego obecnie realizowane jest przez System Ochrony Zrzeszenia BPS i podlega organizacyjnie Prezesowi Zarządu SSOZ i funkcjonalnie Radzie Nadzorczej SSOZ. Działalność audytu wewnętrznego składa się na trzecią linię obrony, a adekwatne mechanizmy zapewniają jej niezależne funkcjonowanie.

Szczegółowe obowiązki i zasady działania komórki audytu wewnętrznego określa Umowa Systemu Ochrony Zrzeszenia, dotyczy to w szczególności:

- 1) opracowania regulaminu funkcjonowania Stanowiska Audytu Wewnętrznego;
- 2) przeprowadzania i odpowiedniego dokumentowania badań audytowych;
- 3) przeprowadzania badań audytowych obejmujących badanie adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w całej działalności banku, w tym mechanizmów kontroli ryzyka oraz mechanizmów kontrolnych;
- 4) przeprowadzanie badań audytowych zgodnie z zakresem i częstotliwością, określonymi w planach audytu i dostosowanymi do zidentyfikowanych obszarów ryzyka i poziomu jego istotności;
- 5) sprawdzanie efektywności realizacji zaleceń wydanych przez Stanowisko Audytu Wewnętrznego w ramach badań audytowych;

Komórka ds. zgodności wykonuje wyodrębnione w ramach struktury organizacyjnej Banku, działające w obrębie systemu kontroli wewnętrznej stanowisko organizacyjne podległe bezpośrednio Prezesowi Zarządu.

Działanie komórki obejmuje zadania drugiego poziomu (drugiej linii obrony przed ryzykiem) polegające na zapewnianiu zgodności w działaniu całego Banku. Działania komórki są prowadzone z zachowaniem odpowiedniego poziomu niezależności, a w szczególności komórka swoim zakresem działań obejmuje:

- 1) opracowanie regulaminu funkcjonowania komórki do spraw zgodności,
- 2) przeprowadzanie czynności komórki, określonych w pkt 4-8, na podstawie regulaminu funkcjonowania komórki do spraw zgodności oraz procedur i metodyk;
- 3) dokumentowanie czynności komórki określonych w pkt 4-8;
- 4) identyfikowanie ryzyka braku zgodności, w szczególności poprzez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych banku, standardów rynkowych oraz wyników wewnętrznych postępowań wyjaśniających przeprowadzanych przez komórkę do spraw zgodności;
- 5) ocena ryzyka braku zgodności przez pomiar lub szacowanie tego ryzyka;
- 6) projektowanie i wprowadzanie, bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności, mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 7) monitorowanie wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 8) okresowe przekazywanie raportów w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej.

- 9) dokonywanie analiz niezbędnych do oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w Banku, z wyłączeniem zadań komórki, w oparciu o dane uzyskiwane w wyniku przeprowadzanego testowania (kontroli) oraz dane otrzymywane z systemu sprawozdawczości,
- 10) bieżące monitorowanie i ocena stopnia realizacji zaleceń pokontrolnych z audytu wewnętrznego dokonywanego przez komórkę audytu wewnętrznego,
- 11) opiniowanie i monitorowanie realizacji planów testowania (planów kontroli) związanych z testowaniem przestrzegania mechanizmów kontrolnych przez poszczególne jednostki i komórki organizacyjne Banku (testowaniem poziomym),
- 12) sporządzanie okresowych sprawozdań z zakresu prowadzonej działalności i przedkładanie ich Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej.

f) zasady corocznej oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej, dokonywanej przez Radę Nadzorczą.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności na podstawie:

- 1) opinii Komitetu audytu,
- 2) informacji sporządzonej przez Zarząd Banku,
- 3) okresowych raportów Komórki ds. zgodności,
- 4) informacji o adekwatności i skuteczności funkcji kontroli sporządzanej przez Komórkę ds. zgodności oraz na podstawie oceny adekwatności i skuteczności Stanowiska Audytu Wewnętrznego dokonanej przez Radę Nadzorczą SSOZ BPS, a także sprawozdawczości dotyczącej działania funkcji kontroli;
- 5) istotnych, z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, informacji uzyskanych od podmiotów zależnych,
- 6) ustaleń dokonanych przez biegłego rewidenta,
- 7) ustaleń wynikających z czynności nadzorczych wykonywanych przez uprawnione do tego instytucje (np. KNF, UOKIK),
- 8) istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, oceny i opinie dokonywane przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane (m.in. Komórki kontroli wewnętrznej instytucjonalnej).

Rada Nadzorcza dokonuje oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli Komórki ds. zgodności w oparciu o zatwierdzone kryteria ustanowione przez Zarząd, co skutkuje wystawieniem oceny:

- 1) dobrej (ocena liczbowa: 1),
- 2) zadowalającej (ocena liczbowa 2),
- 3) niezadowalającej (ocena liczbowa 3),
- 4) niedostatecznej (ocena liczbowa 4).

Rada Nadzorcza powinna również co najmniej raz w roku poinformować Spółdzielnię Ochrony Zrzeszenia BPS o wynikach tej oceny.